

Sygn. akt III KO 9/23

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie zainicjowanej zażaleniem L. J.
na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej
w K. z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt [...] o odmowie wszczęcia śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w dniu 9 lutego 2023 r.,
wniosku Sądu Okręgowego w Koszalinie,
zawartego w postanowieniu z dnia 11 stycznia 2023 r.,
sygn. II Kp 816/22,
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

postanowił
uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania
Sądowi Okręgowemu w Słupsku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2023 r., sygn. II Kp 816/22, Sąd Okręgowy w Koszalinie wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie występują realnie okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do jej obiektywnego rozpoznania przez Sąd właściwy miejscowo. Sąd podkreślił, że w niniejszej sprawie zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa dotyczyło czynów, których mieli się dopuścić: czyn z punktu I postanowienia prokuratora Prokuratury

Rejonowej w Koszalinie z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt [...] o odmowie wszczęcia śledztwa – Prezes Sądu Okręgowego w Koszalinie i referendarz sądowy w I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w Koszalinie; czyn z punktu III ww. postanowienia – referendarz sądowy w I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w Koszalinie. W ocenie wnioskującego Sądu, celem uniknięcia zarzutów o brak obiektywizmu i bezstronności przy rozpoznaniu tego zażalenia, zasadne jest by sprawa ta nie była rozpoznawana przez Sąd Okręgowy w Koszalinie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Przed przejściem do rozważań bezpośrednio dotyczących samego wniosku należy zwrócić uwagę na tok postępowania w niniejszej sprawie. Zażalenie pokrzywdzonego L. J. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w K. z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt [...] o odmowie wszczęcia śledztwa zostało przekazane do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Koszalinie. Postanowieniem z dnia 27 maja 2022 r., sygn. akt V Ko 140/22, Sąd Okręgowy w Koszalinie wyłączył sędziów Sądu Rejonowego w Koszalinie od rozpoznania sprawy przedmiotowego zażalenia i przekazał ją do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Słupsku (k. 43). W związku z tym, że przedmiotem odmowy wszczęcia śledztwa był także czyn kwalifikowany z art. 270 § 1 k.k. w zb. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. i art. 12 § 1 k.k., Sąd Rejonowy w Słupsku uznał się za niewłaściwy i przekazał sprawę wg właściwości do Sądu Okręgowego w Koszalinie (k. 62). Ten Sąd wystąpił do Sądu Najwyższego z niniejszym wnioskiem w trybie art. 37 k.p.k.

W sprawach dotyczących zażaleń na postanowienia prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa w związku z zawiadomieniami o możliwości popełnienia przestępstw przez sędziów czy prokuratorów, niekiedy Sąd Najwyższy uznawał za zasadne uwzględnienie wniosku złożonego w trybie art. 37 k.p.k. (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia: 12 sierpnia 2019 r., IV KO 82/19; 2 stycznia 2020 r., IV KO 163/19; 3 stycznia 2020 r., I KO 152/19; 21 maja 2021 r., II KO 34/21). Zauważyć należy, że w podobnym układzie procesowym zapadały też orzeczenia odmienne, bowiem zawsze rozstrzygnięcie o przekazaniu właściwości

determinują konkretne okoliczności sprawy (por. m.in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2019 r., wydane w sprawach: IV KO 149/19 oraz IV KO 150/19).

Jak słusznie podkreśla się w orzecznictwie, zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, że nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2013 r., II KO 23/13; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 41/18). Toteż należy uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2021 r., IV KO 33/21).

W tej konkretnej sprawie w ocenie Sądu Najwyższego zachodzą szczególne okoliczności determinujące zmianę właściwości miejscowej Sądu. Uzasadnia to fakt, że według zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa czyn z punktu I postanowienia o odmowie wszczęcia śledztwa miał zostać popełniony przez Prezesa Sądu Okręgowego w Koszalinie, a więc Prezesa Sądu mającego rozpoznać przedmiotowe zażalenie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie podkreśla się, że gdy sąd miejscowo właściwy miałby wydać orzeczenie, którego treścią są zainteresowani tak prezes, jak i sędzia tego sądu, jest wysoce prawdopodobne, że pozostawienie sprawy w kognicji tego sądu prowadziłoby do pojawienia się, mających cechę racjonalności, głosów, podających w wątpliwość zdolność tego sądu do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dni: 29 kwietnia 2022 r., IV KO 31/22; 10 marca 2022 r., IV KO 18/22).

Wskazując Sąd mający rozpoznać sprawę po przekazaniu, Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że nie ma przeszkody w postaci zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości, aby niniejsza sprawa została na etapie postępowania zażaleniowego rozpoznana przez Sąd Okręgowy w Słupsku.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.